

برندگان جایزه نوبل ادبیات چگونه برگزیده می شوند

برنده نوبل ادبی هر ساله از میان بیش از ۲۰۰ نامزد برگزیده می شود، در حالی که تعیین نامزد و انتخاب برنده این جایزه تنها در صلاحیت و اختیار چهار گروه است. افرادی نظیر اساتید دانشگاه ها و برندگان پیشین نوبل ادبی از جمله مراجعی هستند که هر ساله در تعیین برنده نوبل ادبی نقش دارند. آن چه می خوانید، ابتدا شرایط معرفی کنندگان نامزدها را بیان می کند و سپس مراحل تعیین نامزد و انتخاب برنده را می خوانید؛ افراد واجد شرایط برای معرفی کاندیدا؛

- اعضای آکادمی سوئد و دیگر آکادمی ها، مؤسسات و مجامعی که به لحاظ جمیع اعضا و اهداف با آکادمی سوئد تشابه داشته باشند
- اساتید رشته های ادبی و زبان شناسی دانشگاه ها
- دارندگان جایزه های پیشین نوبل ادبی
- روسای کلون های نویسندگان که به نوعی مایندة فعالیت های ادبی کشورهای خویش باشند

بهره هایی که توسط افراد یاد شده معرفی نشود صلاحیت نامزد شدن را ندارند. به این ترتیب مکان این که فردی رأساً خود را نامزد کند، وجود دارد. جایزه نوبل قابل درخواست و تقاضا نیست. رگونه اظهار نظر و یا پیشنهاد در مورد نامزدها بد تا قبل از اول فوریه هر سال به کمیته نوبل سد تا جهت انتخاب برنده آن سال مورد بررسی از گیرد. تعیین و معرفی نامزدها باید کاملاً در صورت گیرد.

میتة نوبل در برگزیدن برنده جایزه، آکادمی سوئد همراهی می کند. کمیته نوبل متشکل از چهار تا

پنج نفر از اعضای آکادمی است که برای یک دوره سه ساله انتخاب می شوند. وظیفه کمیته این است که به وسیله درج و ثبت، جمع آوری و ارائه فهرست نامزدها شرایط لازم را برای بحث و تبادل نظر در مورد نامزدها فراهم آورد. از دیگر وظایف این کمیته، انجام مطالعات وسیع است و در نهایت قبل از هر گونه تصمیم گیری برای انتخاب برنده، نظرات اعضا را به آکادمی می فرستد.

کمیته نوبل معمولاً پاییز هر سال به حدود ۶۰۰ تا ۷۰۰ نفر از اشخاص و تشکل ها که تحت نظر و حمایت گروه های معتبر و مورد تأییداند، نامه می فرستد و از آن ها تقاضای معرفی نامزدهای جایزه سال بعد را می کند. هر سال حدود ۳۵۰ نظریه و پیشنهاد به آکادمی نوبل می رسد. اغلب، برخی نام ها در چندین معرفی نامه تکرار می شوند و تعداد اشخاص معرفی شده معمولاً به ۲۰۰ نفر می رسد.

اولین وظیفه کمیته پس از دریافت یک اثر، بررسی و تشخیص موثق بودن منبع ارسال کننده آن است. اگر در این مرحله تأییدی صورت نگردد، آن اثر کنار گذاشته می شود. از کاندیداهای تأیید شده فهرستی تهیه شده و در اول ماه فوریه به آکادمی ارائه می شود. هنگامی که آکادمی فهرست پیشنهادی را تأیید کرد، آن را مجدداً به کمیته نوبل بازمی گرداند.

بسیاری از اسامی در این فهرست بنابه دلایل متفاوت در مراحل اولیه حذف می شوند. بعضی از

کاندیداها، نویسندگان متون علمی هستند که آثارشان فاقد هرگونه ارزش ادبی است، برخی نویسندگان آثار ادبی زیبا و هنری هستند اما آثارشان فاقد خصیصه و مشخصه لازم است و حال آن که حتی بعضی بنابه دلایل غیرادبی (سیاسی، ایدئولوژیکی، ملی گرایانه و...) نامزد شده اند. نامزدهای به جامانده از این نتیجه گیری، مورد مطالعه و بررسی بیشتر قرار می گیرند. اگر اثر شخصی به میزان کافی برای آکادمی شناخته شده نباشد، کمیته نوبل، یک متخصص ارزیابی را مأمور انجام این کار می کند. اگر زبان اثری برای اعضای آکادمی غیر قابل حصول بوده و ترجمه مناسبی از آن وجود نداشته باشد، سفارش ترجمه ویژه و مخصوص داده می شود.

حاصل کار کمیته به شکل یک فهرست مقدماتی از نامزدها که معمولاً شامل ۱۵ تا ۲۰ نامزد است، در ماه آوریل به آکادمی عرضه می شود.

آکادمی پس از تأیید این فهرست مقدماتی، آن را مجدداً به کمیته نوبل می فرستد و در آخر ماه می، کمیته فهرست قطعی نامزدهای برتر را اعلام می کند. این لیست معمولاً از پنج نفر تشکیل می شود و آکادمی مجاز است تا در صورت نیاز تغییراتی در آن ایجاد کند و مواردی را به آن فهرست اضافه کند.

آخرین وظیفه آکادمی به عنوان کاری که در فصل بهار برای انتخاب برنده نوبل صورت می گیرد، تأیید فهرست قطعی نامزدها است. در طول تابستان، اعضای آکادمی آثار این پنج نامزد باقی مانده را می خوانند. البته اگر قبلاً این کار را انجام نداده باشند، اسم بسیاری از اشخاص صاحب نام، هر سال در این فهرست قطعی تکرار می شود که در این حالت همین که آثار منتشر شده از سوی اینان در خلال این مدت دارای نقاط قوت و یا کاستی هایی شناخته شود کفایت خواهد کرد. تمام اعضای کمیته نوبل نیز می بایست یک گزارشی انفرادی را آماده کنند تا آن را در اولین نشست دوره پاییزی به آکادمی ارائه دهند.

به هنگام تشکیل جلسه مجدد آکادمی پس از تعطیلات تابستانی، اعضا می بایست کارهای خود را انجام داده باشند. اولین نشست پاییز در اواسط ماه سپتامبر صورت می گیرد. از آن جا که تصمیم و انتخاب در مورد برنده آن سال در اوایل یا اواسط اکتبر صورت می پذیرد، لذا فقط چند هفته به زمان اعطای جایزه و رسیدن به نتیجه نهایی باقی مانده است. برای این که امر انتخاب برنده جایزه نوبل معتبر باشد، برنده جایزه می بایست بیش از نیمی از آراء را به خود اختصاص داده باشد. ◇